

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра гуманітарної та соціально-економічної підготовки

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента**

**ОДФ 2. 11 ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА З ОСНОВАМИ КУЛЬТУРИ І ТЕХНІКИ
МОВЛЕННЯ**

Підготовки

бакалаврів
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань _

01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності _

013 Початкова освіта
(код і найменування спеціальності)

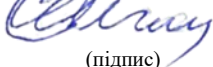
Дніпро-2024

Робоча програма освітнього компонента ОДФ 2. 11 Дитяча література з ОКТМ для здобувачів освіти спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів для здобувачів вищої освіти III курсу.

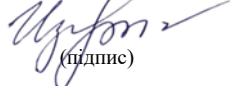
Розробник: Лук'яник Л. В., викладач кафедри педагогіки та психології

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2024 року № 01

Зав. кафедри Станіслав САПОЖНИКОВ, д-р пед. н., професор
(підпис)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «28» серпня 2024 року

Завідувач навчально-методичного відділу Інна ЗЕРКАЛЬ
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Передумови вивчення навчальної дисципліни	ОДФ 2. 01 Вступ до спеціальності та професійна етика ОДФ 2. 02 Загальна психологія ОДФ 2. 04 Загальна педагогіка	
Курс	III	
Семестр / триместр	5	7 триместр
Загальний обсяг годин / кредитів	120/4	120/4
Кількість змістовних модулів	4	4
Годин на аудиторне вивчення	60	16
Годин на самостійне вивчення	60	104
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета освітнього компонента ОДФ 2. 11 Дитяча література з основами культури і техніки мовлення - ознайомити студентів з науковими, методологічними основами вивчення дисципліни, з ідейно-тематичним багатством художніх творів для дітей різних вікових категорій, сформувати навички виразного читання дитячих творів.

Основні завдання:

- сприяти засвоєнню студентами основних етапів розвитку дитячої літератури та найважливіших фактів літературного процесу, змісту, структури, художніх особливостей творів для дітей;
- розвивати у студентів уміння сприймати літературний твір для дітей як явище мистецтва слова;
- розвивати естетичні смаки, інтерес до художнього слова, до духовної спадщини народу;
- формувати гуманістичний світогляд, збагачувати духовний світ студента;
- розвивати творчі і комунікативні здібності студентів, їхнє самостійне мислення, вміння аналізувати твори для дітей, аргументувати власні судження;
- відпрацьовувати вміння орієнтуватися в інформаційному (зокрема літературному) просторі, застосовувати здобуті знання у своїй професійній діяльності;
- вчити студентів досконало володіти мовними засобами, спілкуватися з дотриманням норм сучасної української мови та мовленнєвого етикету;
- формувати у студентів уміння відтворювати експресивно-емоційний зміст художніх творів.

3. Результати навчання за дисципліною

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні **набути такі компетентності:**

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності:

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

У результаті вивчення освітнього компонента ОДФ 2. 11 Дитяча література з ОКТМ мають бути досягнуті такі програмні результати:

ПР-01 Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-04 Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

У результаті вивчення освітнього компонента студенти зможуть **володіти знаннями про:**

- сутність поняття національної літератури як мистецтва слова, її основні цінності;
- визначення основних понять курсу;
- роль дитячої літератури в соціалізації сучасної дитини;
- місце в національній культурі фольклору для дітей та авторської дитячої літератури;
- жанри дитячого фольклору, короткі відомості про походження різних фольклорних жанрів;
- сутність авторської дитячої літератури, етапи її розвитку, творчий доробок низки письменників, художні достоїнства творів для дітей;
- норми української літературної мови;
- складові техніки мовлення та уміння їх реалізовувати на практиці;
- вимоги до партитури тексту;
- характеристики виразного читання та його значення у гармонійному розвитку учня початкових класів.

Студенти вмітимуть:

- аналізувати твори дитячої літератури різних жанрів;
- аналізувати життєвий і творчий шлях письменників, що працювали або працюють у галузі дитячої літератури;

- робити цілісний літературознавчий і методичний аналіз програмового твору;
- виразно, логічно й емоційно декламувати художні твори (прозові та поетичні);
- обґрунтовано добирати художні твори для дитячого читання;
- добирати зразки літературних творів для інсценізацій;
- правильно, відповідно до норм сучасної української літературної мови моделювати і здійснювати комунікативну діяльність.

4. Зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Дитяча література як предмет вивчення. Фольклор. Давня література для дітей. Культура і техніка мовлення

Тема 1. Вступ. Українська дитяча література та її місце у загальнонаціональній культурі. Культура і техніка мовлення

Вступ. Сутність поняття національної культури. Структура національної культури. Місце в ній фольклору та авторської літератури. Роль дитячої літератури у соціалізації сучасної дитини. Масова культура, її вартості, місце у соціалізації сучасної дитини. Поняття техніки мовлення.

Тема 2. Стародавня література. Міфи, легенди, перекази народів світу. Норми української літературної мови.

Література Стародавнього Сходу: легенди та перекази. Міфи Давньої Греції: Прометей, Геракл, Аргонавти, Декар та Ікар, Едіп. Відгомони первісних уявлень про Всесвіт і людину. Легенди з демонологічно-апокрифічними елементами. Комунікативні ознаки культури мовлення.

Тема 3. Український дитячий фольклор. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії.

Сутність фольклору, специфіка його на сучасному історичному етапі, роль фольклору в житті сучасної дитини. Мова фольклору, художньо-виражальні засоби: постійні епітети, спарені слова, слова-знаки національної культури, народні порівняння, слова з числовими значеннями, яким традиційно приписується магічна сила, традиційні зачини та кінцівки, незвичні слова. Фольклорні жанри та їх класифікація.

Народні пісні для дітей: колискові, пестушки, утішки, ігрові пісні, небилиці, пісні календарно-обрядового циклу. Багатство змісту, близькість до дитячих інтересів, лаконічність і поетична виразність народної мови пісень. Призначення і характерні риси кожного з видів пісень. Огляд фольклорних збірок «Вийди, вийди, сонечко», «А ми просо сіяли», «Ходи, соньку, в колисоньку».

Народні казки. Особливе місце казки у духовній сфері українського народу. Казки народів світу. Боротьба добра і зла.

Особливе місце казки у духовній сфері українського народу. Фантастика -найістотніша ознака казок. Глибина ідей, багатство та різноманітність змісту, поетичність, народність казок. Особливості казок, сприймання їх дитиною.

Малі фольклорні жанри для дітей. Зародження жанру байки. Прислів'я, приказки, загадки, скоромовки, лічилки.

Мовленнєва діяльність педагога як елемент професійної діяльності. Публічний виступ і культура мовлення.

Тема 4. Давня українська література для дітей XI- XVIII ст. Державна спадщина часів Київської Русі, що увійшла в коло дитячого читання.

Духовна спадщина часів Київської Русі: літописи, патерики, житія, проповіді. Фольклорна основа «Повісті минулих літ» – найдавнішого твору літописання, легендарні уривки якого духовно збагачують дітей. «Повчання Володимира Мономаха дітям» як цікава літературна пам'ятка Київської Русі. «Слово о полку Ігоревім» – найвидатніша пам'ятка художньої літератури доби Середньовіччя. «Слово...» як засіб виховання у дітей патріотичних, моральних та естетичних почуттів.

Творчість Г. Сковороди для дітей. Пейзажна лірика Г. С. Сковороди («Пісня 13»: «Ой поля, поля зелені», «Пісня 18»: «Ой ти, пташко жовтобока»).

Тема 5. Роль світової літератури Середньовіччя, епохи Ренесансу та Бароко у вихованні дітей.

Культурно-історичний контекст епох Середньовіччя, Ренесансу та Бароко. Роль дитячої літератури в різні історичні періоди.

Дитяча література Середньовіччя: релігійна література (житія святих, проповіді для дітей), лицарські романи та легенди, байки та притчі.

Дитяча література епохи Ренесансу. Відродження гуманізму та його вплив на дитячу літературу. Зародження ідеї індивідуального підходу до дитини: педагогічні праці гуманістів (Еразм Роттердамський, Франсуа Рабле).

Дитяча література епохи Бароко. Бароко як стиль: основні риси та вплив на літературні твори для дітей.

Жанрове розмаїття дитячої літератури доби Бароко: алегоричні твори, моралізаторські історії, релігійні гімни та молитви для дітей.

Поєднання естетичного та дидактичного підходів у дитячій літературі Бароко. **Жан де Лафонтен (1621–1695)** Французький байкар, автор численних байок (*Fables*). **Барбара Строцці (1619–1677)** італійська письменниця, що писала морально-дидактичні вірші для молоді.

Шляхи досягнення багатства і різноманітності мовлення. Вимоги до усного мовлення.

Змістовий модуль 2. Нова українська література для дітей ХІХ ст.

Основи техніки виразного читання.

Тема 1. Поетичні жанри дитячої літератури ХІХ. Поняття виразності та образності мовлення.

Творчість Тараса Шевченка, Сидора Воробкевича, Степана Руданського, Володимира Самійленка, Лесі Українки, Олександра Олеся для дітей.

Значення правильного мовного дихання для читця. Типи дихання.

Тема 2. Жанр байки в українській дитячій літературі. Леонід Глібов - талановитий дитячий письменник-педагог. Внесок байкаря у розвиток літератури для дітей.

Леонід Глібов та дитяча література. Різноманітність жанрів у творчості поета-байкаря. Байки «Вовк і Кіт», «Зозуля і Півень», «Щука», «Коник-стрибунець», «Чиж та Голуб». Конкретність та виразність образів. Щирість і безпосередність, простота викладу. Народність, реалізм байок. Вірші «Веснянка», «Зимня пісенька», віршова казочка «Квіткове весілля». Особливості поетичної мови. Загадки і відгадки Л. Глібова. Вагомий внесок Л. Глібова у створення оригінальної форми літературної загадки. Фольклорна основа загадок.

Огляд творчості перших поетів – байкарів П. Гулака-Артемівського, Є. Гребінки, Л. Боровиковського.

Значення голосу для читця. Постановка і якості розвиненого голосу.

Тема 3. Прозові жанри дитячої літератури ХІХ ст. Тема дитинства в новій українській дитячій літературі: творчість Івана Франка, Лесі Українки, Олени Пчілки, Михайла Коцюбинського, Бориса Грінченка, Марка Вовчка для дітей молодшого шкільного віку.

Творчість Івана Франка, Лесі Українки, Олени Пчілки, Михайла Коцюбинського,

Бориса Грінченка, Марка Вовчка для дітей. Автобіографічні оповідання Івана Франка. Образ юного героя, проблематика («У кузні», «Малий Мирон», «Мій злочин», «Грицева шкільна наука», «Красне писання», «Олівець», «Отець-гуморист»).

Внесок Михайла Коцюбинського в дитячу літературу. Відтворення внутрішнього світу дитини у оповіданнях «Харитя», «Маленький грішник», «Ялинка». Страждена доля дитини сироти в оповіданнях Бориса Грінченка «Украла», «Олеся», «Кавуни», «Дзвоник», «Ксенія». Цикл оповідань про життя видатних людей Олени Пчілки. Своєрідне змалювання героїв оповідань «Сосонка», «Хлопчик і ведмідь».

Дикція. Система роботи над удосконаленням дикції.

Тема 4. Українська літературна казка. Казки Івана Франка, Лесі Українки, Марка Вовчка дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Функціональні особливості логічного наголосу.

Аналіз літературно-критичних статей І. Франка «Женщина-мати», «Байка про байку». Збірка І. Я. Франка «Коли ще звірі говорили» (Казки «Фарбований лис», «Лисичка і Журавель», «Осел і Лев», «Вовк вийтом», «Три міхи хитрощів», «Мурко і Бурко»). Творче використання письменником сюжетів народних казок. Казка «Ріпка». Поглиблення соціально-морального мотиву у казках Лесі Українки «Лелія», «Метелик», «Казка про Охачудотворця». Цікавий сюжет, гумористичні характеристики птахів у казці «Біда навчить». Марко Вовчок як основоположник прози для дітей. Казки «Ведмідь», «Дев'ять братів і десята сестриця Галя», «Кармелюк». Образ народного героя.

Паузи. Класифікація пауз. Тривалість пауз.

Змістовий модуль III.

Світова дитяча література XIX-XX ст. Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання

Тема 1. Прозові жанри дитячої світової літератури XIX-XX ст.

Тема протистояння добра і зла, актуалізація національної ідеї у літературі, поглиблення морально-етичної, суспільно-історичної та соціально-побутової проблематики. Акцентуація на психологічному портреті дитини, її соціальному оточенні, внутрішньому світі. Синтетичність та дифузність жанрової системи дитячої літератури XX століття. Залежність жанрової природи твору від адресата.

Темп мовлення, його значення для процесу мовлення.

Тема 2. Пригодницька світова література для дітей.

«Золотий вік» англійської літератури для дітей: Льюїс Керролл (Чарльз Лютвідж-Доджсон), Чарльз Діккенс, Роберт-Льюїс Стівенсон, Оскар Вайлд, Джозеф-Редьярд Кіплінг. Фантастична і пригодницька англійська література для підлітків Герберт-Джордж Велс, Артур-Конан Дойл. Ранній американський романтизм (1820–1830): Джеймс-Фенімор Купер. Зрілий (пізній) американський романтизм (1840–1850): Герман Мелвілл, Генрі-Водсворт Лонгфелло, Емілі-Елізабет Дікінсон. Реалістична література XIX ст. для дітей: Марк Твен (Семюель Клеменс), Гаррієт Бічер-Стоу. Американська література для дітей початку XX ст.: Джек Лондон, Джеймс-Олівер Кервуд, О'Генрі (Вільям-Сідні Портер). Американська література для дітей першої половини XX ст.: Джером-Девід Селіджер, Арнольд Лобел.

Тема 3. Розвиток світової літературної казки. Казкарі світу: Фелікс Зальтен, Льюїс Керролл, Редьярд Кіплінг, Алан Мілн, Карло Коллоді, Джанні Родарі, Вільгельм Грімм і Якоб Грімм. Мелодика і темп мовлення.

Літературна казка: Фелікс Зальтен «Бембі. Лісова казка», Льюїс Керролл «Аліса в країні чудес», Редьярд Кіплінг «Ріккі-Тіккі-Таві», Алан Мілн «Вінні-Пух та всі-всі-всі», Карло Коллоді «Пригоди Піноккіо», Джанні Родарі «Пригоди Цибуліно», Вільгельм Грімм і Якоб Грімм «Веретина, човник і голка».

Тема 4. Поетичні жанри дитячої світової літератури XIX-XX ст. Поняття партитури художнього тексту.

Французька поезія для дітей: Поль Верлен, Гійом Аполлінер, Моріс Карем, Робер Деснос, Жак Превєр, Жан-Люк Моро. Американська поезія для дітей другої половини XX ст.: Доктор Сьюз (Теодор Сьюз-Гейзел), Джон Чіарді, Шел Сільверстейн.

Інтонація як мовне явище. Значення та функції інтонації у виразному читанні.

Змістовий модуль IV.

Українська дитяча література XX ст.

Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.

Тема 1. Особливості та умови розвитку дитячої української літератури початку XX ст. Емоційність як комунікативна якість мовлення.

Історичні умови розвитку дитячої літератури 20 ст. Особливості першого етапу розвитку української літератури для дітей (1917-1934). Наявність підетапів відповідно до змін у суспільному й духовному житті країни. Роль книжок для дітей і дорослих у створенні морального клімату у нашій державі, у формуванні моральних, естетичних та етичних норм поведінки підрастаючого покоління.

Тема 2. Українська літературна казка першої половини XX ст.

Літературні казки Олександра Олеся, Наталії Забіли, Оксани Іваненко, Миколи Трублаїні, Василя Сухомлинського. Тематика, особливості побудови. Анімалістичні твори Остапа Вишні, Олександра Копиленка.

Тема 3. Різноманітність жанрів і тем новітньої української дитячої літератури. Жанр шкільної повісті.

Пригодницький жанр: Микола Трублаїні «Північні оповідання». Тема школи й навчання у творчості Олександра Копиленка, Олеся Донченка.

Тема 4. Твори дитячої літератури про Другу світову війну.

Дитячий патріотизм у роки війни у творах Юрія Збанацького, Віктора Близнеця, Євгена Гуцала, Оксани Іваненко. Життєстверджувальні мотиви творів, надзвичайно тонкий і вдумливий психоаналіз дитячої поведінки, вміння передати вчинки і прагнення маленьких героїв за допомогою індивідуально неповторних стильових прийомів майстра.

Тема 5. Поетичні жанри першої половини XX ст. Інтонація як мовленнєве явище на слуховому рівні сприймання.

Ліричні твори Павла Тичини «А я у гай ходила», «Хор лісових дзвіночків», «Гаї шумлять» - самоцвіти поезії для наймолодших. Максим Рильський про майстерність і красу творів для дітей («Краса», «Крила нашої пісні», «Батьки і діти»), аналіз літературно – критичних праць. Пейзаж як засіб вираження стану душі ліричного героя у поезіях «Білі мухи», «Травнева пісня», «Веснянка», «Річка» та ін. Художньо-естетичний аналіз творів для дітей Володимира Сосюри «Моя онученька», «Для тебе зорі сяють», «Весняний цвіт». Фольклор – невичерпне джерело творчості Андрія Малишка. Ліричне змалювання природи, метафоричність образів у поезіях «Соловейку – солов'ю», «Хвалилася птиця», «Дощ», «Бабуня трава», «Кізка», «Перепілка», «Сніг».

Тема 6. Поетичні жанри української дитячої літератури другої половини XX ст. Застосування позамовних засобів виразності.

Творчість Дмитра Білоуса, Дмитра Павличка, Василя Симоненка, Ліни Костенко. Огляд творчості Дмитра Білоуса для дітей. Збірки творів «Диво калинове», «Чари барвінкові».

Вірші Дмитра Павличка для дітей («Де найкраще місце на землі?», «Обруч», «Смерічка», «Птиця»). Фольклорні традиції казок «Золоторогий олень», «Пригоди кота Мартина». Казки Василя Симоненка для дітей «Цар Плаксіє і Лоскотон», «Подорож у країну Навпаки». Ліна Костенко «Бузиновий цар». Аналіз збірки.

Тема 7. Прозові жанри української дитячої літератури другої половини ХХ ст. Українська дитяча література на сучасному етапі.

Творчість Всеволода Нестайка, Михайла Стельмаха, Ярослава Стельмаха, Анатолія Костецького, Катерини Перелісної для наймолодших.

Сучасна дитяча література. Загальний огляд. Творчість Ганни Чубач («Побреженьки для маленьких»), «Граймося»), Дмитра Чередниченко («Дерева самі», «Білявий котик», «Як ти з матір'ю говориш»), Анатолія Качана («Журавель щипав щавель», «Чари ворожбита»), Михайла Слабошпицького (зб. «Чи далеко до Африки»).

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												Форма контролю
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	ла б	п	с.р		л	с	ла б	п	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Дитяча література як предмет вивчення. Фольклор.													
Давня література для дітей. Культура і техніка мовлення.													
Тема 1. Вступ. Українська дитяча література та її місце у загальнонаціональній культурі. Культура і техніка мовлення.	6	2				4	6	2				4	У
Тема 2. Стародавня література. Міфи, легенди, перекази народів світу. Норми української літературної мови. Комунікативні ознаки культури мовлення.	6		2			4	6					6	У, ПК
Тема 3. Український дитячий фольклор. Техніка мовлення як передумова словесної дії. Мовленнєва діяльність педагога. Публічний виступ і КМ.	6		4			2	6	2				4	У, ПК
Тема 4. Давня українська література для дітей 11-18 ст.	6	2	2			2	6					6	Т
Тема 5. Місце та роль світової літератури Середньовіччя, епохи Ренесансу та Бароко у вихованні дітей. Шляхи	6	2				4	6					6	Т

досягнення багатства і різноманітності мовлення.													
Разом за змістовим модулем 1	30	6	8			16	30	2	2			26	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Нова українська література для дітей XIX ст.													
Основи техніки виразного читання.													
Тема 1. Поетичні жанри української дитячої літератури XIX ст. Поняття виразності та образності мовлення.	6		2			4	6		2			4	У, ПК
Тема 2. Жанр байки в українській дитячій літературі. Значення дихання та голосу для читця.	6		4			2	6					6	У, ПК
Тема 3. Прозові жанри дитячої української літератури XIX ст. Дикція. Система роботи над удосконаленням дикції.	6	2	2			2	6					6	Т
Тема 4. Українська літературна казка XIX ст. Паузи. Класифікація пауз та їх тривалість.	6		4			2	6		2			4	У, Т
Разом за змістовим модулем 2	24	2	12			10	24		4			20	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Світова дитяча література XIX-XX ст.													
Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.													
Тема 1. Прозові жанри дитячої зарубіжної літератури XIX-XX ст. Темп мовлення та його значення для процесу мовлення.	6		2			4	6					6	У, ПК
Тема 2. Пригодницька світова література для дітей.	6		4			2	6					6	У, ПК
Тема 3. Розвиток світової літературної казки. Мелодика і темп мовлення.	6		4			2	6		2			4	У, Т
Тема 4. Поетичні жанри дитячої світової літератури XIX-XX ст. Поняття партитури художнього тексту.	6		2			4	6					6	ПК, Т
Разом за змістовим модулем 3	24		12			12	24		2			22	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Українська дитяча література XX ст.													
Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.													

Тема 1. Особливості та умови розвитку дитячої української літератури початку ХХ ст. Емоційність як комунікативна ознака мовлення.	6	2				4	6	2				4	У, ПК
Тема 2. Українська літературна казка першої половини ХХ ст.	6		4			2	6		2			4	У, ПК
Тема 3. Різноманітність жанрів і тем новітньої української дитячої літератури. Жанр шкільної повісті.	6		2			4	6					6	Т
Тема 4. Твори дитячої літератури про Другу світову війну.	6		2			4	6					6	Т
Тема 5. Поетичні жанри в українській дитячій літературі першої половини ХХ ст. Інтонація як мовленнєве явище.	6		4			2	6					6	У, ПК
Тема 6. Поетичні жанри української дитячої літератури другої половини ХХ ст. Застосування позамовних засобів виразності.	6		2			4	6					6	
Тема 7. Прозові жанри української дитячої літератури другої половини ХХ ст. Українська дитяча література на сучасному етапі. Особливості читання і декламування творів різних жанрів.	6	2	2			2	6		2			4	
Разом за змістовим модулем 4	42	4	16			22	42	2	4			36	
Всього годин	120	12	48			60	120	4	12			104	

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Макс. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
	Змістовий модуль 1. Дитяча література як предмет вивчення. Фольклор. Давня література для дітей. Культура і техніка мовлення.			
1	Тема 1. Вступ. Українська дитяча література та її місце у загальнонаціональній культурі. Культура і техніка мовлення.	2	2	1

2	Тема 4. Давня українська література для дітей 11-18 ст.	2	-	1
3	Тема 5. Місце та роль світової літератури Середньовіччя, епохи Ренесансу та Бароко у вихованні дітей. Шляхи досягнення багатства і різноманітності мовлення.	2	-	1
	Змістовий модуль 2. Нова українська література для дітей XIX ст. Основи техніки виразного читання			
4	Тема 3. Прозові жанри дитячої української літератури XIX ст.	2	-	1
	Змістовий модуль 4. Українська дитяча література XX ст. Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.			
5	Тема 1. Особливості та умови розвитку дитячої української літератури початку XX ст. Емоційність як комунікативна ознака мовлення.	2	2	1
6	Тема 7. Прозові жанри української дитячої літератури другої половини XX ст. Українська дитяча література на сучасному етапі.	2	-	1
Усього годин		12	4	6

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Макс. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
	Змістовий модуль 1. Дитяча література як предмет вивчення. Фольклор. Давня література для дітей. Культура і техніка мовлення.			
1	Тема 2. Стародавня література. Міфи, легенди, перекази народів світу. Норми української літературної мови.	2	-	1
2	Тема 3. Сутність фольклору та його роль в житті сучасної дитини. Фольклорні жанри. Пісенні жанри фольклору. Малі жанри дитячого фольклору. Народні казки та їх роль в духовному розвитку дитини.	4	2	2
3	Тема 4. Творчість Г. Сковороди для дітей. Пейзажні лірика Г. Сковороди («Пісня 13»: «Ой поля, поля, зелені!», «Пісня 18»: «Ой ти, пташко жовтобока!»).	2	-	1
	Змістовий модуль 2. Нова українська література для дітей XIX ст. Основи техніки виразного читання			
4	Тема 1. Аналіз літературних творів для дітей Т. Шевченка, Лесі Українки, Степана Руданського, Олександра Олеся.	2	2	1
5	Тема 2. Леонід Глібов та дитяча література. Байки «Вовк і кіт», «Зозуля і Півень», «Щука», «Коник-стрибунець», «Чиж та Голуб». Основи техніки виразного читання.	4	-	2
6	Тема 3. Творчість І. Франка, М. Коцюбинського для дітей. Дикція. Система роботи над удосконаленням дикції.	2	-	1
7	Тема 4. Жанр української літературної казки у творчості І. Франка, Лесі Українки. Паузи. Класифікація пауз та їх тривалість.	4	2	2

	Змістовий модуль 3. Світова дитяча література XIX-XX ст. Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.			
8	Тема 1. Прозові жанри дитячої світової літератури XIX-XX ст. Темп мовлення, його значення для процесу мовлення.	2	-	1
9	Тема 2. «Золотий вік» англійської літератури для дітей: Льюїс Керролл, Чарльз Діккенс, Р. Кіплінг, О. Уайльд, Р. Стівенсон. Американська література для дітей: Марк Твен, Д. Лондон, О'Генрі, Дж. Селінджер.	4	-	2
10	Тема 3. Літературна казка: Фелікс Зальтен «Бембі. Лісова казка», Льюїс Керролл «Аліса в країні чудес», Редьярд Кіплінг «Ріккі-Тіккі-Таві», Алан Мілн «Вінні-Пух та всі-всі-всі», Карло Коллоді «Пригоди Піноккіо», Джанні Родарі «Пригоди Цибуліно».	4	2	2
11	Тема 4. Поетичні жанри дитячої світової літератури XIX-XX ст. Поняття партитури художнього тексту.	2	-	1
	Змістовий модуль 4. Українська дитяча література XX ст. Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.			
12	Тема 2. Українська літературна казка першої половини XX ст. Літературні казки Олександра Олеся, Наталії Забіли, Оксани Іваненко, Миколи Трублаїні, Василя Сухомлинського. Тематика, особливості побудови.	4	2	2
13	Тема 3. Різноманітність жанрів і тем новітньої української дитячої літератури. Жанр шкільної повісті. Пригодницький жанр: Микола Трублаїні «Північні оповідання».	2	-	1
14	Тема 4. Твори дитячої літератури про Другу світову війну. Дитячий патріотизм у роки війни у творах Юрія Збанацького, Євгена Гуцала.	2	-	1
15	Тема 5. Поетичні жанри першої половини XX ст. Творчість для дітей П. Тичини, М. Рильського. Інтонація як мовленнєве явище на слуховому рівні сприймання.	4	-	2
16	Тема 6. Поетичні жанри української дитячої літератури другої половини XX ст. Творчість В. Симоненка, Л. Костенко. Застосування позамовних засобів виразності.	2	-	1
17	Тема 7. Творчість Всеволода Нестайка. Гумористично-пригодницька повість «Тореадори з Васюківки». Особливості виразного читання і декламування творів різних жанрів.	2	2	1
Усього годин		48	12	24

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Макс. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
	Змістовий модуль 1. Дитяча література як предмет вивчення. Фольклор. Давня література для дітей. Культура і техніка мовлення.			

1	Тема 1. Роль дитячої літератури у соціалізації сучасної дитини. Масова культура, її вартості. Поняття техніки мовлення.	4	4	1
2	Тема 2. Міфи Давньої Греції в колі дитячого читання. Легенди з демонологічно-апокрифічними елементами. Комунікативні ознаки культури мовлення.	4	6	1
3	Тема 3. Народно-пісенна творчість для дітей. Огляд фольклорних збірок «Вийди, вийди сонечко», «А ми просо сіяли», «Ходи, соньку, в колисоньку». Народні казки: глибина ідей, багатство та різноманітність змісту, поетичність. Особливості українських народних казок. Мовленнєва діяльність педагога. Публічний виступ і КМ.	4	4	1
4	Тема 4. Духовна спадщина часів Київської Русі: літописи, патерики, житія, проповіді. Фольклорна основа «Повісті минулих літ». «Повчання Володимира Мономаха дітям» як цікава літературна пам'ятка Київської Русі. «Слово о полку Ігоревім» – найвидатніша пам'ятка художньої літератури доби Середньовіччя.	2	6	1
5	Тема 5. Поєднання естетичного та дидактичного підходів у дитячій літературі Бароко. Жан де Лафонтен (1621–1695) Французький байкар, автор численних байок (<i>Fables</i>). Барбара Строці (1619–1677) італійська письменниця, що писала морально-дидактичні вірші для молоді.	4	6	1
	Змістовий модуль 2. Нова українська література для дітей XIX ст. Основи техніки виразного читання			
6	Тема 1. Тема дитинства та жіночі образи у творчості Т. Шевченка. Автобіографічні мотиви у творчості для дітей І. Франка та Лесі Українки.	4	4	1
7	Тема 2. Вірші для дітей Л. Глібова «Веснянка», «Зимня пісенька»; віршова казочка «Квіткове весілля». Загадки і відгадки Л. Глібова. Значення дихання і голосу для читця.	2	6	1
8	Тема 3. Цикл оповідань про життя видатних людей Олени Пчілки. Аналіз оповідань «Сосонка», «Хлопчик і ведмідь». Стражденна доля сироти в оповіданнях Б. Грінченка для дітей («Украла», «Олеся», «Кавуни», «Дзвоник», «Ксенія».	2	6	1
9	Тема 4. Марко Вовчок як основоположник прози для дітей. Казки «Ведмідь», «Дев'ять братів і десята сестриця Галя», «Кармелюк». Образ народного героя.	2	4	1
	Змістовий модуль 3. Світова дитяча література XIX-XX ст. Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.			
10	Тема 1. Протистояння добра і зла, актуалізація національної ідеї у літературі, поглиблення морально-етичної, суспільно-історичної та соціально-побутової проблематики. Акцентуація на психологічному портреті дитини, її соціальному оточенні, внутрішньому світі. Синтетичність та дифузність жанрової системи дитячої літератури XX століття. Залежність жанрової природи твору від адресата.	4	6	1
11	Тема 2. Фантастична і пригодницька англійська література для підлітків Герберт-Джордж Велс, Артур-Конан Дойл.	2	6	1

	Ранній американський романтизм (1820–1830): Джеймс-Фенімор Купер. Зрілий (пізній) американський романтизм (1840–1850): Герман Мелвілл, Генрі-Водсворт Лонгфелло, Емілі-Елізабет Дікінсон.			
12	Тема 3. Казкова творчість Вільгельма Грімм і Якоба Грімм. Мелодика і темп мовлення.	2	4	1
13	Тема 4. Американська поезія для дітей другої половини ХХ ст.: Доктор Сьюз (Теодор Сьюз-Гейзел), Джон Чіарді, Шел Сільверстейн.	4	6	1
	Змістовий модуль 4. Українська дитяча література ХХ ст. Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання.			
14	Тема 1. Історичні умови розвитку дитячої літератури 20 ст. Роль книжок для дітей і дорослих у створенні морального клімату у нашій державі, у формуванні моральних, естетичних та етичних норм поведінки підростаючого покоління.	4	4	1
15	Тема 2. Анімалістичні твори Остапа Вишні, Олександра Копиленка.	2	4	1
16	Тема 3. Тема школи й навчання у творчості Олександра Копиленка, Олеся Донченка.	4	6	1
17	Тема 4. Твори дитячої літератури про Другу світову війну. Дитячий патріотизм у роки війни у творах Віктора Близнеця, Оксани Іваненко.	4	6	1
18	Тема 5. Поетичні жанри першої половини ХХ ст. Творчість для дітей В. Сосюри, А. Малишка. Інтонація як мовленнєве явище на слуховому рівні сприймання.	2	6	1
19	Тема 6. Поетичні жанри української дитячої літератури другої половини ХХ ст. Творчість Д. Білоуса, Д. Павличка. Застосування позамовних засобів виразності.	4	6	1
20	Тема 7. Сучасна дитяча література. Загальний огляд. Творчість Ганни Чубач («Побреженьки для маленьких», «Граймося»), Дмитра Чередниченко («Дерева самі», «Білявий котик», «Як ти з матір'ю говориш»), Анатолія Качана («Журавель щипав щавель», «Чари ворожбита»), Михайла Слабошпицького (зб. «Чи далеко до Африки»).	2	4	1
Усього годин		60	104	20

9. Індивідуальні навчально-дослідні завдання для здобувачів вищої освіти

Змістовий модуль 1. Дитяча література як предмет вивчення. Фольклор. Давня література для дітей. Культура і техніка мовлення.

Тема 1. Вступ. Українська дитяча література та її місце у загальнонаціональній культурі. Укласти таблицю “Дослідження дитячої літератури: тематика та проблематика”, використовуючи вісник ЦДЛДЮ «Література. Діти. Час» та Інтернет-джерела:

1. <http://www.chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/124>: Сайт Національної бібліотеки для дітей(координатор Наталя Марченко)
2. <http://urccyl.com.ua/ua/> Сайт Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва:
3. <http://litakcent.com/> веб-портал про сучасну українську та зарубіжну літературу

4. <http://www.uamodna.com/articles/portaly-dytyachoyi-knygy/> Портали Простір дитячої книжки. Барабука, Казкарка, Букмоль, Читомо .

Форма контролю: перевірка таблиці.

Тема 3. Український дитячий фольклор.

2. 1. Укласти список фольклорних творів (10-15 джерел) для читання дітям різних початкових класів, різноманітних за жанрами і тематикою.

2. 2. Проаналізувати 4-5 колискових за планом:

- зміст, мотив;
- наявність міфологічних образів;
- використувана лексика;
- наявність повторів;
- художні засоби;
- форма викладу;
- поетичний синтаксис.

2. 3. Прочитати народні казки (по 5 кожного виду), визначити їх особливості за зразком: назва казки, вид, особливості (герої, події, сюжет).

2. 4. Підготувати презентацію «Пареміографія у дитячому читанні» або підготувати буктрейлер на казки різних народів (3-4), що мають спільний мандрівний сюжет.

Форма контролю: демонстрування на практичному занятті.

Тема 4. Давня українська література для дітей (11-18 ст.)

Створити мультимедійну презентацію про життя Г. Сковороди, яка буде цікава учням початкових класів (клас за вибором).

Форма контролю: демонстрування на практичному занятті.

Змістовий модуль 2. Нова українська література для дітей XIX ст.

Тема 3. Прозові жанри дитячої української літератури XIX ст.

За лекційним матеріалом складіть таблицю за розділами: прізвище письменника, твір для дітей молодшого шкільного віку, жанр твору, мотивація до прочитання (2-3 речення). Наприклад, вважаю, що цей твір треба прочитати, оскільки він формує, виховує, впливає на естетичні (моральні, патріотичні) почуття дітей тощо. Тезаурус (словник до теми), демонструючи логічні взаємозв'язки).

Форма контролю: демонстрування таблиці на практичному занятті.

Змістовий модуль 3. Світова дитяча література XIX-XX ст.

Одне завдання на вибір:

1. Укласти список екранізованих творів казкарів-романтиків, що увійшли в дитяче читання, і проаналізувати причини їх популярності.
2. Підготувати буктрейлер на книгу, яку порекомендуєте батькам для читання дітям 1 класу зі світової літератури цього періоду.
3. Підготувати буктрейлер на книгу, яку порекомендуєте батькам для читання дітям 2 класу зі світової літератури цього періоду.
4. Підготувати буктрейлер на книгу, яку порекомендуєте батькам для читання дітям 3 класу зі світової літератури цього періоду.
5. Підготувати буктрейлер на книгу, яку порекомендуєте батькам для читання дітям 4 класу зі світової літератури цього періоду.
6. Створити ментальну карту «Жанрова трансформація світової казки».
7. Укладіть список екранізованих світових літературних казок XX ст. (мультиплікаційних)

і кіно- та телефільмів). Аноуйте їх, орієнтуючись на дітей молодшого шкільного віку.

8. Створіть партитуру тексту до поезії будь-яких двох з авторів: Поль Верлен, Гійом Аполлінер, Моріс Карем, Робер Деснос, Жак Превєр, Жан-Люк Моро. Одну поезію вивчіть напам'ять.

Форма контролю: демонстрування бук трейлера на практичному занятті

Змістовий модуль 4. Українська дитяча література ХХ ст.

Одне завдання на вибір:

1. Підготувати мультимедійну презентацію з теми: «Тематика та жанри текстів для дітей молодшого шкільного віку першої половини ХХ століття у творчості (О. Копиленко, О. Донченко, О. Іваненко, М. Трублаїні, Ю. Збанацький, В. Сухомлинський, Н. Забіла, М. Стельмах; творчість одного з письменників на вибір).
2. Підготувати буктрейлер на одну із казок О. Іваненко, самостійно визначити вік дітей, яким будете адресувати цей твір.
3. Підготуватися й організувати конкурс на кращого читця української поезії для дітей.
4. Створити ментальну карту «Література рідного краю для молодших школярів».
5. Підготувати ММП з теми: «Дитячі журнали незалежної України» або «Сучасні видавництва для дітей».

Форма контролю: демонстрування виконаних завдань на ПЗ

10. Індивідуальні науково-дослідні завдання для студентів за темами з основ культури і техніки мовлення

1. Підготувати круглий стіл на тему: «Сучасна мовна ситуація в Україні: проблеми та шляхи вирішення».
2. **Написати навчальний проєкт на одну з запропонованих тем:**
 - Основи культури і техніки мовлення в системі професійної підготовки майбутніх фахівців.
 - Поезія в житті молоді.
 - Чи потрібна мовна культура людині?
 - Чи варто знати норми етикету?
 - Толерантне спілкування та його значення.

3. Підготувати реферативне дослідження за однією з орієнтовних тем:

1. Правильність і точність як комунікативна ознака мовлення педагога.
2. Орфоепічна норма: еталон і мовленнєва практика.
3. Звуки [г] і [ґ] в українському усному мовленні, їх позначення на письмі.
4. Інтонація – важливий елемент культури мовлення.
5. Характер наголосу в українській літературній мові.
6. Мовні особливості сучасної політичної телереклами.
7. Комплімент у мовленнєвій поведінці педагога.
8. Майстерність усних виступів видатних українських культурних діячів.
9. Проблеми екології українського слова.
10. Проблеми культури мовлення у сучасних періодичних виданнях.
11. Мовна особистість педагога, шляхи її формування.
12. Мовленнєвий етикет як елемент культури мовлення педагога.
13. Визначні постаті в ораторському мистецтві України.
14. Культура мовлення в мережі Інтернет.
15. Феномен милозвучності української мови.
16. Українське красномовство: унікальна сила слова.
17. Розвиток української риторики на зламі тисячоліття.
18. Українське публічне мовлення: від становлення до нових параметрів розвитку.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з освітнього компонента ОДФ 2. 11 Дитяча література з ОКТМ. Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – **10 балів**.

11. Методи навчання

Лекції, пошуковий (дослідний), частково-пошуковий (евристичний), проблемний, репродуктивний, інформаційно-рецептивний, метод проєктної діяльності, стратегії критичного мислення («тонкі і товсті запитання», рефлексія, графічні систематизатори: ментальні карти, схеми, таблиці тощо), ілюстрація, вправи, самостійна робота з книгою, навчальні диспути та дискусії.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

- ПР-01** - лекція, навчальна дискусія, інструктаж; індивідуальні роботи, метод проєктів; презентація;
ПР-04 – лекція, проблемне навчання, робота в малих групах; демонстрація, презентація;
ПР-16 - індивідуальні роботи, рольова гра, імітація.

12. Методи контролю

Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестова перевірка знань, модульний контроль, поточне тестування, перевірка завдань самостійної роботи, перевірка індивідуальної роботи, семестрова форма контролю.

13. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю

1. З'ясуйте значення понять «дитяча література» та «дитяче читання». Визначте вплив дитячої літератури на підростаюче покоління, наведіть приклади з творів.
2. Дайте загальну характеристику дитячої літератури та з'ясуйте її значення у формуванні пізнавальних інтересів дитини.
3. Складіть таблицю «Основні жанри дитячого фольклору та їх ознаки».
4. Визначте роль жанру фантастичної народної казки у формуванні уявлення дитини про добро і зло. Проаналізуйте казки «Телесик», «Котигорошко», «Кирило Кожум'яка».
5. Проаналізуйте головні мотиви соціально-побутових народних казок, значення їх у формуванні світогляду дитини, розвитку уяви, фантазії та мислення.
6. З'ясуйте значення малих фольклорних жанрів у вихованні читацьких інтересів молодшого покоління. Наведіть приклади творів дитячої літератури, де найбільше використовуються малі фольклорні жанри.
7. Проаналізуйте тематику та проблематику народних переказів та легенд. Розкрийте їх вплив на формування когнітивних здібностей дітей.
8. Складіть таблицю «Основні жанри ігрового фольклору та їх характеристика». Проаналізуйте одну з народних дитячих ігор.
9. Дайте відповідь на запитання, яку роль у житті дитини відіграють колискові пісні. Проаналізуйте одну з колискових.
10. Визначте роль дитячого фольклору у формуванні юної особистості. Наведіть приклади основних фольклорних жанрів, покажіть їх значення у формуванні читацьких інтересів дитини.
11. Визначте дидактичні настанови «Повчання Володимира Мономаха дітям». Поясніть, чому настанови «Повчання» актуальні в наш час.
12. Здійсніть порівняльний аналіз байок Г. Сковороди з байками Л. Глібова. Розкрийте значення сили (моралі) в байках Г. Сковороди.

13. Розкрийте значення поезій Л. Глібова «Веснянка», «Зимня пісенька» у формуванні естетичних почуттів юних читачів. Назвіть норми українського мовлення, проілюструйте їх прикладами з творів Л. Глібова.
14. Охарактеризуйте роль байкарської спадщини Олени Пчілки у вихованні читацьких інтересів дітей.
15. Відтворіть картини знедоленого дитинства в поезіях Т. Шевченка, визначте їх вплив на формування високоморальної особистості. Одну з поезій проаналізуйте, створіть партитуру тексту.
16. Розкрийте виховну суть казок Марка Вовчка для дітей «Ведмідь», «Дев'ять братів і десята сестриця Галя», «Кармелюк».
17. З'ясуйте роль фольклору в створенні збірки І. Франка «Коли ще звірі говорили», її вплив на моральний розвиток дитини. Проаналізуйте кілька казок збірки.
18. Проаналізуйте казки Лесі Українки для наймолодших («Метелик», «Біда навчить»). З'ясуйте виховне значення аналізованих казок. Назвіть твори поетеси, які б ви порадили прочитати дітям молодшого шкільного віку.
19. Розкрийте образ юного героя в оповіданнях М. Коцюбинського «Харитя», «Маленький грішник», «Ялинка». Поясніть, як впливає оточуюче середовища на вчинки дитини у творах М. Коцюбинського.
20. Проаналізуйте дидактичне спрямування оповідань В. Сухомлинського для дітей «Соромно перед соловейком», «Який слід повинна залишити людина на землі?», «Образливе слово», «Комірчина для дідуся».
21. Розкрийте значення поезії А. Малишка у формуванні світогляду дитини («Хвалилася птиця», «Дощ», «Сніг», «Перепілка»). Зазначте позамовні засоби виразності, що використовуються при читанні тексту.
22. Проаналізуйте твори О. Олеся для дітей (казка «Водяничок», поезії про природу («Ялинка», «Снігурі», «Капустонька» ін.) та з'ясуйте їх виховне значення. Назвіть функціональні особливості логічного наголосу.
23. З'ясуйте значення рідної мови у формуванні юної особистості за творами Д. Білоуса («Диво калинове», «Чари барвінкові»).
24. Розкрийте пізнавальне значення казок та оповідань М. Трублаїні для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку («Про дівчинку Наталочку та сріблясту рибку», «Пустуни на пароплаві», «Мандри Закомарика»).
25. Проаналізуйте твори М. Коцюбинського для дітей, специфіку їх побудови та виховне значення для дітей.
26. З'ясуйте значення поезії В. Сосюри у формуванні естетичних смаків дитини, а також активної життєвої позиції (збірка «Моя онученька»).
27. Охарактеризуйте анімалістичні твори українських письменників ХХ ст., з'ясуйте їх виховний вплив на дітей (О. Копиленко, М. Йогансен).
28. Проаналізуйте твори Ганни Чубач для дітей. До однієї з поезій створіть партитуру тексту.
29. Розкрийте значення казок Б. Грінченка у формуванні світогляду дитини («Два морози», «Могутній комар», «Риб'ячі танці»). З'ясуйте роль інтонації при прочитанні творів.
30. Охарактеризуйте патріотичні мотиви оповідання Б. Грінченка «Олеся». Поміркуйте, як би ви розповіли дітям молодшого шкільного віку про героїчний вчинок Олесі.
31. Проаналізуйте твори О. Копиленка із збірки «Як вони оживають». Розкрийте образ оповідача. З'ясуйте роль інтонації при прочитанні творів.
32. З'ясуйте значення поезій М. Рильського у формуванні естетичних смаків дитини («Річка», «Щодня в подвір'я наше заліта...», «Як не любити», «Білі мухи», «Віє вітер з-під воріт»). Назвіть фольклорні образи, до яких звертається поет у аналізованих творах.
33. Розкрийте значення ліричних поезій Д. Павличка у формуванні активної життєвої

- позиції підростаючого покоління («Де найкраще місце на землі?», «Україна», «Наш прапор», «Мати»). З'ясуйте роль інтонації при прочитанні творів, складіть партитуру до тексту однієї з поезій.
34. Порівняйте фольклорний образ kota-муркота з літературним, змальованим у казці Д. Павличка «Кіт Мартин». Проаналізуйте зазначену казку .
 35. Проаналізуйте один із сучасних журналів для дітей дошкільного віку. З'ясуйте особливості оформлення, тематику творів.
 36. Дайте загальну характеристику процесу розвитку новітньої дитячої літератури ХХ століття.
 37. Визначте вплив на моральний розвиток дитини оповідань і казок Г. Тютюнника про природу («Ласочка», «Лісова сторожка», «Степова казка», «Однокрил»).
 38. Розкрийте значення ліричних поезій Д. Чередниченка у формуванні активної життєвої позиції підростаючого покоління («Єдина Україна», «Допоки не пізно», «Як ти з матір'ю говориш?», «Дерева самі»).
 39. Проаналізуйте казку Олександра Олеся «Водяничок». Назвіть фольклорні образи, відтворені в казці, з'ясуйте символічне значення твору.
 40. На прикладі творів Остапа Вишні з'ясуйте поняття техніки мовлення як необхідної передумови словесної дії.
 41. Охарактеризуйте розвиток української дитячої літератури на сучасному етапі. Визначте її вплив на розвиток уяви, фантазії та мислення дітей.
 42. Дайте огляд сучасних періодичних видань для дітей.
 43. Проаналізуйте пригодницькі твори одного з письменників: Льюїс Керролл (Чарльз Латвідж-Доджсон), Чарльз Діккенс, Роберт-Льюїс Стівенсон, Оскар Вайлд, Джозеф-Редьярд Кіплінг. Зазначте, що вам відомо про митця слова.
 44. Проаналізуйте пригодницькі твори одного з письменників: Герберт-Джордж Велс, Артур-Конан Дойл.
 45. Проаналізуйте пригодницькі твори одного з письменників: Герман Мелвілл, Генрі-Водсворт Лонгфелло, Емілі-Елізабет Дікінсон.
 46. Проаналізуйте пригодницькі твори одного з письменників: Марк Твен (Семюель Клеменс), Гарріет Бічер-Стоу.
 47. Проаналізуйте літературні казки класиків зарубіжної літератури (дві казки на вибір).

14. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота													Підсум. тест (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T 3	T 4	40	100
1	1	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2	1		
Контроль самостійної роботи														
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Змістовий модуль 4							Індивідуальне науково-дослідне завдання - 10 балів							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7								
1	2	1	1	2	1	2								
Контроль самостійної роботи														
1	1	1	1	1	1	1								

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вмє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вмють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування.

Форма підсумкового контролю: іспит.

15. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма освітнього компонента.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. Інструкції до практичних занять.
4. Інструкції до самостійної роботи студентів.
5. Навчальні демонстрації.
6. Комп'ютерне забезпечення.
7. Відео програмових творів

16. Рекомендована література

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Богданець-Білоskalенко Н. Українська дитяча література. Маловідомі твори українських письменників II половини XIX ст.- I половини XX ст. : навчальний посібник. Видання друге, доповнене і перероблене. Київ : Видавничий Дім "Слово", 2009. 280 с.
2. Богданець-Білоskalенко Н. І. Дитяча література. Твори українських письменників II половини XX ст.- початку XXI ст. Навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2011. 480 с.
3. Дитяча література. Хрестоматія. Маловідомі твори українських письменників 2 половині XIX - 1 половини XXст. : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К. : Слово, 2006. 254 с.
4. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 1: А – К / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2005. 824 с.
5. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 2: Л-Я / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2006. 864 с.
6. І в мене був свій рідний край... Хрестоматія української діаспорної літератури для дітей і юнацтва / укладач М. В. Варданян. Харків : АССА, 2019. 704 с.
7. Качак Т. Б. Українська література для дітей: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.
8. Качак Т. Б., Круль Л. М. Зарубіжна література для дітей: підручник. К. : Академвидав, 2014. 416 с.
9. Качак Т. Б., Круль Л. М. Дитяча література з методикою навчання літературного читання. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2017.
10. Качак Т. Дитяча література в незалежній Україні: тенденції розвитку, яскраві постаті, знакові тексти. «Бібліотечка «ДИВОСЛОВА». 2015. № 4. 64 с.
11. Кизилова В. В., Пушко В. Ф. Дитяча українська література: підручник для студентів ВНЗ / В. Пушко. Луганськ : Знання, 2006.
12. Кизилова В. В. Українська література для дітей та юнацтва: новітній дискурс : навчально-методичний посібник для студ. вищих навч. закл. Старобільськ : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2015. 236 с.
13. Лановик М. Б., Лановик З. Б. Дитячий фольклор. Українська усна народна творчість: Підручник. К. : Знання – Прес, 2001. С.
14. Мацевко-Бекерська Л. В. Дитяча література та практикум виразного читання: Методичні рекомендації до практичних та семінарських занять. Львів, Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2005.
15. Літературознавча енциклопедія: у 2-х томах. / [авт.-укладач. Ю.Ковалів]. К. : ВЦ «Академія», 2007.
16. Овдійчук Л. М. Дитяча література: Модульний курс для студентів філологічних факультетів : Навч. посібник для студ. вищ. навч. Закладів. Рівне : "Тетіс", 2008. 304 с.
17. Овдійчук Л. М. Сучасна проза для дітей: жанрово-стильові особливості. LAP Lambert Academic Publishing, 2018.182 с.
18. Ткаченко А. Мистецтво слова (вступ до літературознавства): Підручник для студ. гуманіт. спец. вузів. К. : Правда Ярославичів, 2010. 448 с.
19. Українська дитяча література: Хрестоматія / Вступна ст. та упорядкув. Л. П.Козачок. 2-ге вид., стер. К.: Вища шк. 2002. 519 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Галич О. А., Назарець В. М., Васильєв Є. М Теорія літератури К., 2001. 460 с.
2. Гарачковська О. Українська дитяча література 70–90-х років XX ст.: Вісник Київського славістичного ун-ту. 2005. № 25. С. 165 – 173.
3. Граф О. В. Шарль Перро «Попелюшка, або Соболевий черевичок». Перро як

- засновник європейської літературної казки // Все для вчителя. 2009. № 9 -10.
4. Дивосвіт «Веселки»: Антологія літератури для дітей та юнацтва: В 3 т. / Упорядкув. та біограф. Довідки Чайковського Б. Й. та ін. К.: Веселка. Т. 1 : Українська література / передм. І. Т. Бойко. 2004. 631 с.
 5. Дивосвіт «Веселки»: Антологія літератури для дітей та юнацтва: В 3 т. / Т.2 : Українська література ХХ ст. / [упорядкув. та біобібліогр. довідки Б. Й. Чайковського та ін.]. 2005. 703 с.
 6. Дивосвіт «Веселки»: Антологія літератури для дітей та юнацтва: В 3 т. / Т.2 : Українська література ХХ ст. / [упорядкув. та біобібліогр. довідки Б. Й. Чайковського та ін.]. 2005. 700 с.
 7. Дитячі ігри та розваги: популярний посібник для педагогів, дітей та батьків (упор. І. Січовик. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2004. 424 с.
 8. Література. Діти. Час: Вісник Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Вип. 2. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2012. 192 с.
 9. Література. Діти. Час: Вісник Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Вип. 3.- Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2012. 108 с.
 10. Література. Діти. Час: Вісник Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Вип. 4. Рівне : Дятлик М., 2013. 308 с.
 11. Каратенова Г. Книжки, що не зраджують [Про дитячих письменників. В. Нестайко]. Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2017. №3. С.108 –114.
 12. Костюченко В. Літературними стежками. Нарис з історії української літератури для дітей ХХ століття. К. : К.І.С., 2009. 344 с.
 13. Кузьменко В. І. Словник літературознавчих термінів. К. : Укр. письменник, 2010. 230 с.
 14. Моренець В. Малий світ: Про дитячу літературу. Дніпро. 2019. №7. С.116 – 122.
 15. Овдійчук Л. М. Жанрово-стильові особливості сучасної авторської казки // Літератури світу: поетика, ментальність, духовність. Збірник наукових праць. Випуск 4. Кривий Ріг: НВП Інтерсервіс, 2014. С. 220-227.
https://www.cuspu.edu.ua/images/nauk_zapiski/filology/v148.pdf
 16. Овдійчук Л. М. Жанрово-стильові особливості сучасної біографічної прози для дітей. *Питання літературознавства: науковий збірник / гол. ред.. О. В. Червінська. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2014. Вип. 90. С. 156-169.*
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2014_90_13
 17. Овдійчук Л. М. Хронотоп як жанротворчий чинник у сучасній фантастиці та фентезі для дітей // Науковий вісник Миколаївського університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство) : збірник наукових праць / за ред. О. С. Філатової. – №2 (16), жовтень, 2015. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. С. 202-207. file:///C:/Users/Lilia/AppData/Local/Temp/Nvmduf_2015_2_44.pdf
<https://chl.kiev.ua/KEY/Books/ShowBook/673>
 18. Осадча К. Психологізм дитячих оповідань Михайла Коцюбинського (принципи і засоби зображення арактерів) Актуальні проблеми слов'янської філології: міжвузівський збірник наукових статей / відп. ред. В. А. Зарва. Бердянськ : БДПУ, 2009. Вип. ХНІ. С. 161-168.
 19. Тихолоз Н. Казкотворчість Івана Франка. Львів: 2005. 316 с.
 20. Тищук Т. Українська літературна казка в контексті світової літератури. Волинь філологічна: текст і контекст. Українська і польська література для дітей та юнацтва : зб. наук. пр. / упоряд. Т. П. Левчук. Луцьк : РВВ „Вежа” Волин. держ. ун-ту імені Лесі Українки, 2006. Вип. 3
 21. Українське слово: Хрестоматія: У 3-х част. / Упор. В. Яременко, Є. Федоренко. – К. : Рось,
 22. Українські літературні казки. К. : Молодь, 2017.

Електронні ресурси (дитяча література)

1. „Книги для дітей” - <http://childbooks.blox.ua/html> . - [Електронний ресурс].
2. „Країна міркувань” - <http://www.mysl.lviv.ua/> . - [Електронний ресурс].
3. „Світ дитини” - <http://www.abetka-logopedka.org/> - [Електронний ресурс].
3. „Українська казка” - <http://www.kazka.in.ua/> . - [Електронний ресурс].
4. Білецький Д., Гурвич Ф. та ін. Дитяча література: Посібник для студентів педінститутів і педучилищ / <http://ua.convdocs.org/>.- Режим доступу: <http://ua.convdocs.org/docs/index-73386.html>. - [Електронний ресурс].
5. Вивчення творчості Т. Шевченка [Текст] / <http://detka.in.ua> – Режим доступу: http://detka.in.ua/product_13036.html - [Електронний ресурс].
6. Дитяча література: проблеми і сьогодення [Текст] / Національна бібліотека України для дітей. – Режим доступу: <http://chl.kiev.ua/default.aspx?id=3599> - [Електронний ресурс].
7. Дитяча література - http://www.ae-lib.org.ua/lit_child.htm - [Електронний ресурс].
8. Дитяча література [Текст] / allbest.ru . – Режим доступу: http://otherreferats.allbest.ru/literature/00136675_0.html - [Електронний ресурс].
9. Дитяча література [Текст] / allbest.ru.–Режим доступу: <http://otherreferats.allbest.ru/literature/d00136675.html> - [Електронний ресурс].
10. Дитяча література [Текст] / Світ книг та музики. – Режим доступу: <http://www.svitknyh.com/collections/dutjacha-literatura> - [Електронний ресурс].
11. Дитяча творчість Івана Франка [Текст] / Бібліотека української літератури. – Режим доступу: <http://ukrlib.com.ua/referats/printout.php?id=134> - [Електронний ресурс].
12. Дитячий сайт Казкар - <http://kazkar.info/>. - [Електронний ресурс].
13. Для дітей українською онлайн - <http://kraj.at.ua/> - [Електронний ресурс].
14. Казкарка. Сучасна дитяча література - <http://kazkarka.com/studiji/ukrajinska-dytyacha-literatura-radyans.html> - [Електронний ресурс].
15. КЛЮЧ - "Краща література юним читачам" <http://www.chl.kiev.ua/key> - [Електронний ресурс].
16. Книгарня - <http://kazky.org.ua/Zbirky/Knihovna.html> [Електронний ресурс].